

SIHTASUTUSE TAHEVA SANATOORIUM ASENDUSHOOLDUSTEENUSE KODUKORD

I ÜLDSÄTTED

1. Käesolev kodukord kehtib Sihtasutus Taheva Sanatoorium asendushooldusteenuse saajatele (edaspidi *laps*), töötajatele ning külalistele.
2. Asendushooldusteenuse saaja on laps või nooruk, kes on asendushooldusteenusel.
3. Kodukorra järgimine tagab koduse ja rahuliku õhkkonna asendushooldusteenusel.
4. Lapsed, töötajad ning külalised juhivad üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormidest ning järgivad Eesti Vabariigis kehtivaid seadusi.

II IGAPÄEVAELU KORRALDAMINE

1. Koosolekud

- 1.1 Üldkoosolek asendushooldusteenuse töötajatele toimub vähemalt 1 kord kvartalis. Üldkoosoleku päevakord tehakse teatavaks ja esitatakse kirjalikult 1 nädal enne koosoleku toimumist.
- 1.2 Laste koosolek toimub igas peres eraldi vähemalt 1 kord kvartalis. Koosoleku päevakord tehakse teatavaks vähemalt 1 nädal enne koosoleku toimumise aega.
- 1.3 Vastavalt vajadusele toimuvad erakorralised koosolekud.
- 1.4 Koosolekud protokollitakse ja protokollid säilitatakse 10 aastat.

2. Toitlustamine

- 2.1 Söömine toimub selleks ette nähtud ruumides ja vajadusel koostatakse lapse tervislikust seisundist sõltuvalt erimenüü.
- 2.2 Toit valmistatakse ühisköögis ja/või pere köögis.
- 2.3 Toidu tellimine, hoidmine ning väljastamine toimub vastavalt tervisekaitse nõuetele.
- 2.4 Kasvataja ning lapsed korraldavad toidu toomise ja toidu serveerimise.
- 2.5 Lõunasöök ning õhtusöök toimub ühiselt.
- 2.6 Oma toidunõud peseb igaüks ise või paneb nõudepesumasinasse. Lapse erivajaduse korral pestakse nõud kasvataja abiga.
- 2.7 Söögiajad on välja toodud järgmises tabelis:

Nädalapäev	Hommikusöök	Lõuna	Õhtusöök	Oode
E-R	7.30	14.45	18.00	19.30
L-P ja koolivaheajad	9.00	13.00	18.30	16.00

3. Pesu ning riiete vahetus

- 3.1 Pesu (voodipesu, saunalinad, käterätikud jms) vahetus toimub vähemalt 7 päeva tagant või sagedamini vastavalt vajadusele.
- 3.2 Ihupesu vahetatakse iga päev.
- 3.3 Isiklike riiete pesemist korraldab laps koostöös kasvatajaga.
- 3.4 Pesu (voodipesu, saunalinad, käterätikud jms) on ladustatud ettenähtud kohta ning selle väljastamist korraldab kasvataja.
- 3.5 Isiklikud riided on lapsele määratud kapis.
- 3.6 Kasvatajal on kohustus ja õigus kontrollida pesu ja riiete puhtust ning vajadusel nõuda nende vahetamist.

4. Isiklik hügieen

- 4.1 Iga laps omab isiklikke hügieenitarbeid ning vastutab nende olemasolu eest.
- 4.2 Hügieenitarvete puudumisest teatab laps tugikasvatajale või kasvatajale, kes väljastab vajalikud tarbed.
- 4.3 Kasvatajal on kohustus ja õigus kontrollida hügieeniprotseduuride teostamist, hügieenitarvete korrasolekut ning olemasolu.
- 4.4 Sauna kasutamine toimub vastavalt perede soovidele ja vajadusele ning selle korraldab kasvataja.

5. Isiklikud asjad ning raha

- 5.1 Lapsel on õigus omada isiklikke asju ning raha.
- 5.2 Isiklikke asju hoitakse oma toas.
- 5.3 Lapse isikliku mootorsõiduki hoiustamine toimub kokkuleppeliselt eestkostjaga ja juhatuse liikmega.
- 5.4 Isiklike asjade olemasolu eest vastutab nende omanik.
- 5.5 Kasvatajal on õigus ja kohustus lapse isiklike asju (mobiiltelefon, arvuti, CD mängija jne) ajutiselt hoiule võtta juhul, kui on vajalik lõpetada nende kasutamisest tekkinud kodukorra nõuete rikkumine.

6. Õppimise aeg

- 6.1 Õppimine on lapse tähtsaim tegevus ning seda tehakse sundimata.
- 6.2 Õppimise aeg on esmaspäevast neljapäevani ning pühapäeval ajavahemikul 17.00 – 18.00 ning vajadusel 18.30 – 19.30.
- 6.3 Õppimise ajal on majas vaikus ning lapsed teevad koduseid töid.
- 6.4 Kasvataja kontrollib, kas järgmiseks koolipäevaks on koduseid töid määratud. Kasvatajal on õigus võtta ühendust klassijuhataja või aineõpetajaga koduse töö kohta teabe saamiseks.
- 6.5 Õppimine toimub oma toas või kasvataja juhendamisel elutoas.
- 6.6 Kasvatajal on õigus kontrollida lapse teadmisi ning vajadusel pikendada õppimise aega vaba aja arvelt.

7. Vaba aeg

- 7.1 Vaba aja sisustamist korraldab kasvataja koostöös lastega.
- 7.2 Vaba aega sisustatakse aktiivsete tegevustega (sportimine, lauamängude mängimine, meelepärased ja seadustega kooskõlas olevad tegevused) sihtasutuse territooriumil, huviringides osalemisega või muul viisil (televiisori vaatamine, interneti kasutamine jne).
- 7.3 Kasvatajal on õigus kontrollida vaba aja sisustamist ning heade tavade rikkumisel keelata või piirata lapse edasist tegevust.
- 7.4 Televiisori vaatamine ning arvuti kasutamine väljaspool vaba aega toimub ainult kasvataja loal. Loa andmine toimub lapse huvist lähtuvalt ning sõltub tema muude kohustuste täitmisest.

8. Sündmuste küllastamine

- 8.1 Sündmuste küllastamine väljaspool pere ruume ja territooriumi toimub üldjuhul kollektiivselt kasvataja juhtimisel.
- 8.2 Asendushooldusteenuse territooriumil toimuvaid sündmusi võib kasvataja loal küllastada iseseisvalt.

9. Tervis ning ravimite võtmine

- 9.1 Lapsed riietuvad vastavalt ilmastikuoludele.
- 9.2 Keelatud on tegevused, mis ohustavad enda või teiste inimeste tervist.
- 9.3 Terviseprobleemist peab teatama kasvatajale.
- 9.4 Arsti poolt määratud ravimite võtmine on kohustuslik.
- 9.5 Ravimite võtmist korraldab kasvataja.

9.6 Ravimid asuvad lukustatud ruumis ning kapis, kuhu lapsed iseseisvalt ei pääse.

10. Heakord ruumides ning territooriumil

10.1 Lapsed osalevad pere ühistes tegevustes ja igapäeva töödes.

10.2 Puhtust ning korda hoiavad kõik.

10.3 Oma toa koristamise eest vastutab igaüks ise.

10.4 Ühiskasutuses olevad ruumid koristatakse graafiku alusel ning tööd peavad olema lõpetatud kella 21.00-ks.

10.5 Kasvatajal on õigus kontrollida ruumide korrasolekut ning nõuda puuduste kõrvaldamist.

10.6 Korrashoiuks vajalikud vahendid on kättesaadavad selleks ette nähtud ruumis.

10.7 Kodukeemia asub lukustatud ruumis või kapis ja selle kasutamist korraldab kasvataja.

10.8 Kõik lapsed osalevad jõukohases mahus kodu ümbruse territooriumi heakorrastamisel. Töid tehes lähtutakse ilmastikutingimustest. Ümbruse korrashoiuga seotud tööd toimuvad vabal ajal.

10.9 Kasvataja tutvustab lastele ohutuid töövõtteid enne tegevuse algust. Töid tehakse kasvataja juhtimisel.

10.10 Lapsed täidavad ohutustehnika nõudeid ning kasutavad ohutuid töövõtteid.

11. Ruumide sisustus ning inventar

11.1 Ruumide sisustust ning inventari hoitakse terve ning puhtana.

11.2 Tahtlikult lõhutud, kahjustatud või kasutamiskõlbmatuks muudetud sisustuse/inventari maksumus või parandamise kulud tuleb süüdlasel hüvitada.

11.3 Purunenud sisustus või inventar parandatakse esimesel võimalusel. Parandustööd juhendab kasvataja. Vajadusel pöörduetakse majandusjuhataja poole.

11.4 Lastel ning kasvatajatel on õigus teha juhtkonnale ettepanekuid ruumide sisustuse, inventari ümberpaigutamise või täiendamise kohta.

11.5 Sisustuse, inventari ümberpaigutamine toimub kasvataja juhendamisel.

11.6 Parandustööde vajadusest teavitab kasvataja majandusjuhatajale.

12. Sünnipäevade ja tähtpäevade tähistamine

12.1 Tähtpäevi tähistatakse kasvataja juhendamisel.

12.2 Lastel on õigus teha kasvatajale ettepanekuid tähtpäevade tähistamise ettevalmistuse ning läbiviimise suhtes.

12.3 Kõigi panus sündmuste korraldamisel on oluline ja tegevustesse kaasatakse kõik lapsed ja kasvatajad.

13. Öörahu

13.1 Öörahu algab:

13.1.1 koolipäevale eelneval õhtul kell 21.30;

13.1.2 puhkepäevale eelneval õhtul kell 22.00;

13.1.3 puhkepäeval kell 22.00;

13.1.4 koolivaheajal kell 22.00;

13.1.5 suvisel koolivaheajal kell 22.30.

13.2 Öörahu ajal on lastel kohustus viibida toas.

13.3 Vajaduseta liikumine üldkasutatavates ruumides ning tegevused, mis segavad öörahu, on keelatud.

13.4 Kasvatajal on õigus võtta ajutisele hoiule lapse kasutuses olevaid esemed, mille kasutamine segab öörahu.

13.5 Tegevused öörahu ajal on lubatud ainult kasvataja loal. Loa andmisel lähtub kasvataja lapse huvidest.

14. Hädaohus oleva lapse abistamine

14.1 Abistamine on reguleeritud dokumendis „Turvalisuse tagamise ja hädaohus oleva isiku abistamise juhend Sihtasutuses Taheva Sanatoorium“, mis on kättesaadav peres,

asendushooldusteenuse osakonna juhi kabinetis ning sihtasutuse kodulehel.

15. Kirjavahetus ning suhtlemine

15.1 Tugikasvatavad abistavad lapsi kirjavahetuses ja suhtlemisel sõprade ning tuttavatega.

15.3 Asendushooldusteenuse osakonna juht korraldab ja juhendab last kirjavahetuses teiste asutuste või ametkondadega.

15.4 Lastele saabunud või lastelt väljuvad saadetised on isiklikud ja puutumatud. See tähendab, et keegi ei tohi posti avada ja lugeda, vaadata, mis on postisaadetise sisu, ise postitada ega takistada postitust.

15.5 Selleks, et avada lastele saabunud või temalt saadetav post, peab olema konkreetne oht lapse elule, tervisele, emotsionaalsele seisundile, teiste inimeste elule, tervisele, jne. 15.6 Postituse, kirjavahetuse ja postisaadetiste ohtlikkust puudutava otsuse langetavad

kasvataja/tugikasvataja, asendushooldusteenuse osakonna juht ning lapse eestkostja. Nende pädevuses on arutleda, kas ja milline oht võib tekkida konkreetse saatja või saajaga ja seejärel otsustada, kas oht on reaalne ja kas isikliku saadetise jälgimine aitab neid riske maandada.

15.6 Kui lapse kirja või paki avamine on vältimatu ohutuse tagamiseks, tuleb avamise protseduur läbi viia lapse juuresolekul ning see tegevus kirjalikult fikseerida.

16. Keelatud teod

16.1 Lastel on keelatud:

16.1.1 suitsetamine (alla 18 eluaasta);

16.1.2 suitsetamine täiskasvanud lastel asendushooldusteenuse osakonna territooriumil ning alaealiste juuresolekul;

16.1.3 narkootilise, toksilise või alkohoolse joobe tekitamine;

16.1.4 omavoliliselt pere ruumidest või territooriumilt lahkumine;

16.1.5 vägivald (emotsionaalne, füüsiline või seksuaalne);

16.1.6 varastamine;

16.1.7 kasutada teistele kuuluvaid esemeid ilma omaniku loata;

16.1.8 valetamine (pahatahtlik vale; ütluse mittevastavus tegelikkusele; ütleja soov/kavatsus kuulajat/kuulajaid oma juttu uskuma panna ehk petta);

16.1.9 muud teod, mille tagajärjel seatakse ohtu või saab kannatada lapse enda või teiste tervis ja elu;

16.1.10 tahtlikud (teadlikud) teod, mille tagajärjel kahjustatakse või hävitatakse vara ning inventari;

16.1.11 temale eraldatud raha mitte sihipäraselt kasutada (näiteks sõiduraha kulutamine muuks otstarbeks ilma eelnev kokkuleppeta jne);

16.1.12 puududa põhjuseta koolitundidest ja muudelt kohustuslikelt kooliüritustelt;

16.1.13 rikkuda koolis kehtestatud korda.

17. Keelatud asjad

17.1 Lastel on keelatud omada:

17.1.1 relva relvaseaduse tähenduses;

17.1.2 lõhkeainet, pürotehnilist ainet ja pürotehnilist toodet lõhkematerjaliseaduse tähenduses;

17.1.3 ainet, mida kasutatakse narkootilise, toksilise või alkohoolse joobe tekitamiseks;

17.1.4 muid asju, mis võivad kujutada ohtu kasvatajate, laste ning teiste isikute elule ja tervisele.

18. Lapse ja tema isiklike asjade läbiotsimine

18.1 Läbiotsimine on vajalik, et ennetada laste vägivalda ja toetada laste igakülgset turvalisust.

18.2 Lapse ja tema isiklike asjade läbiotsimine toimub vaid tõsise kahtluse korral, kui on alust arvata, et lapsel on kasutusel või hoiul esemed, mis kujutavad ohtu nii lapsele endale kui ka teistele lastele, kasvatajatele või mille omamine võib ohustada last, sihtasutuse teisi teenuse saajaid ja töötajad.

18.3 Enne läbiotsimise alustamist selgitatakse lapsele, mis toimub ja miks. Alustatakse sellest, et palutakse lapsel loovutada lubamatud esemed, mis tõenäoliselt on tema valduses. Kui laps keeldub, siis on võimalik läbiotsimist alustada. Isiklike asjade läbiotsimisel peab laps ise kohal viibima.

18.4 Läbiotsimist ei tohi teha ainuisikuliselt üks kasvataja, vaid vähemalt kolm erapooletut isikut. Otsuse läbiotsimise vajadusest langetab meeskond eelnevalt. Oma otsust põhjendavad nad olukorraga, kaaluvad erinevaid võimalusi selleks, et läbiotsimist ei peaks korraldama.

18.5 Läbiotsimine protokollitakse. Protokoll annab ammendava põhjenduse, miks oli läbiotsimist vaja, kes olid selle juures, protsessi kirjeldus, tulemused ja vastutavad isikud.

18.6 Juhul kui on vaja lapse läbiotsimist, siis järgitakse samu reegleid. Läbiotsija on läbiotsitavaga samast soost.

18.6.1 Kriisiolukorras, kus läbiotsimist ei saa edasi lükata, sest tegemist on ohu kahtlusega, tuleb vajadusel kaasata politsei.

19. Kasvatuslikud mõjutusvahendid

19.1 Kasvatuslike mõjutusvahendi eesmärk on:

19.1.1 lapse motiveerimine (ergutamine, tunnustamine jne);

19.1.2 laps mõistab toime pandud teo ning kohaldatud mõjutusvahendi omavahelist seost;

19.1.3 lapsel ei tekkiks enam soovi uut tegu toime panna;

19.1.4 lapse poolt järgnevate võimalike kodukorra rikkumiste ärahoidmine.

19.2 Negatiivse mõjutusvahendi valikul lähtutakse:

19.2.1 kodukorra rikkuja isikust;

19.2.2 kas laps rikkus kehtivat korda tahtlikult, tahtmatult või teadmatuses;

19.2.3 toimepandud kodukorra rikkumise raskusastmest ning tema suhtes varem kohaldatud mõjutusvahendite tulemuslikkusest;

19.3 Mõjutusvahendi määramisel arvestab mõjutusvahendi määraja lapse nõusolekut võtta endale kohustusi vabatahtlikult.

19.4 Asendushooldusteenusel olevate lapse ergutamise ja tunnustamise viisid on:

19.4.1 suuline kiitus;

19.4.2 haridus-, kultuuri- spordi vms sündmusel osalemise võimaldamine;

19.4.3 kiituse avaldamine juhatuse liikme käskkirjaga;

19.4.4 tänukiri;

19.4.5 kingitus;

19.4.6 taskuraha suurendamine;

19.4.7 määratud negatiivse mõjutusvahendi kestuse lühendamine või lõpetamine;

19.4.7.1 negatiivse mõjutusvahendi lühendamine või lõpetamine kooskõlastatakse negatiivse mõjutusvahendi määranud isikuga.

19.5 Asendushooldusteenusel olevate laste negatiivsed mõjutusvahendid on :

19.5.1 vestlus;

19.5.2 suuline noomitus;

19.5.3 viibimine asendushooldusteenuse ruumides järgnevate võimalike kodukorra rikkumiste ennetamiseks;

19.5.4 viibimine omas toas järgnevate võimalike kodukorra rikkumiste ennetamiseks;

19.5.5 arvuti/nutiseadme kasutamise keelamine piiritletud ajavahemikus või kasutusaja vähendamine;

19.5.6 televiisori vaatamise aja vähendamine;

19.5.7 haridus-, kultuuri- spordi vms sündmusel osalemise keelamine;

19.5.8 taskuraha vähendamine osaliselt või sellest ilma jätmine;

19.5.9 käskkirjaga noomituse avaldamine.

19.6 Mõjutusvahendite määramise õigus on kasvatajal, tugikasvatajal, asendushooldusteenuse osakonna juhil ning juhatuse liikmel.

19.7 Kõik mõjutusvahendite kasutamise juhud fikseeritakse lapse isiklikus päevikus koos põhjendusega.

19.8 Kodukorra nõudeid rikkunud laps on kohustatud andma selgitusi suuliselt või kirjalikult.

19.9 Ühe teo eest ei määrata kahte või enam mõjutusvahendit.

19.10 Juhul, kui lapse poolt toime pandud teo kohta esitatakse avaldus politseile, siis negatiivset mõjutusvahendit ei määrata.

20. Erisused

20.1 Erivajadustega või haigete laste suhtes rakendatakse käesolevat kodukorda vastavalt nende võimetele, arvestades laste vajadusi ja määratud ravi nõudeid.

21. Laste õigused ja kohustused

21.1 Lapse (kes on noorem, kui 18 aastat) olulisemad õigused ja kohustused on välja toodud antud dokumendi lisas 1.

21.2 Noorukite (18 aastased või vanemad) õigused ja kohustused on tagatud Eesti Vabariigi põhiseadusega, Eesti Vabariigis kehtivate õigusaktidega ning Euroopa inimõiguste konventsiooniga.

21.3 Lastel on õigus osaleda enda kohta käivate protseduuride väljaselgitamisel, tegevuskavade ja individuaalsete plaanide koostamisel;

21.4 Lapsel on õigus teha ettepanekuid teda puudutava elukorralduse kohta.

21.5 Lapsel on õigus anda tagasisidet ja teha ettepanekuid asendushooldusteenuse töökorralduse kohta.

21.6 Lapsel on õigus füüsilisele, vaimsele, seksuaalsele ja majanduslikule turvalisusele.

21.7 Tugikasvataja tutvustab lapsele ettepanekute ja kaebuste käsitlemise korda.

22. Asendushooldusteenuse osakonna ja laste küllastamise korraldamine

22.1 Soovitavad külustusajad on:

Koolipäevadel	15.00 – 19.00
Nädalavahetustel	9.00 – 12.00; 14.00 – 19.00
Koolivaheaegadel	9.00 – 12.00; 14.00 – 20.00

22.2 Külastajal tuleb esmalt kokku leppida kokkusaamise kuupäev ja kellaaeg.

22.3 Juhul, kui külastaja on alaealine, siis tema vanem või eestkostja teavitab kasvatajat külastuse soovist.

22.4 Juhul, kui laps soovib külastada oma sõpra või tuttavat, siis kasvataja lepib külastuse eelnevalt kokku külastatava vanema või eestkostjaga.

22.5 Külastaja on kohustatud kinni pidama eelnevalt kokkulepitud päevast ja kellaaegast.

22.6 Kasvataja tutvustab külalisele (esmakordsel külastusel) käesolevas punktis sätestatud nõudeid.

22.7 Külalistel on kohustus kinni pidada asendushooldusteenuse kodukorrast.

22.8 Külastuse ajal on keelatud häirida oma kohalolekuga pere päevarežiimi täitmist.

22.9 Kui kasvatajal tekib kahtlus külastaja isiku suhtes, on tal õigus nõuda isikut tõendavat dokument isiku tuvastamiseks.

22.10 Külastaja välimus peab olema korrektne.

22.11 Külastaja ei tohi olla tarvitanud alkohoolseid jooke ega mingeid muid psühhotroopseid aineid.

22.12 Külastajal on keelatud külustusajal omada ja külastatavale tuua:

22.12.1 relva relvaseaduse tähenduses;

22.12.2 lõhkeainet, pürotehnilist ainet ja pürotehnilist toodet lõhkematerjaliseaduse tähenduses;

22.12.3 ainet, mida kasutatakse narkootilise, toksilise või alkohoolse joobe tekitamiseks;

22.12.4 muid asju, mis võivad kujutada ohtu külastatavale ning teiste isikute elule ja tervisele.

22.13 Külastuse ajal tööl oleva kasvataja poolt registreeritakse:

22.13.1 külastaja nimi; külastatava nimi, külastuse kestvus;

22.13.2 lapsele toodud kingitused, mille väärtus ületab 10 eurot;

22.13.3 külastajaga läbiviidud vestluse sisu.

- 22.14 Külastuse ajal tööol olev kasvataja jälgib külastaja suhtlemist lapsega.
- 22.15 Kasvatajal on õigus teha külastaja tegevuse kohta märkusi ja ettepanekuid, mis on külastajale vastuvaidlematult täitmiseks.
- 22.16 Vastavalt olukorrale on kasvatajal õigus viibida külastuse juures.
- 22.17 Kasvatajal on õigus keelduda külastajat lapsega kokku lubamast, kui on kahtlus, et see võib last ohustada.
- 22.18 Kui külastaja käik on mõjunud negatiivselt lapsele, siis võib asendushooldusteenuse osakonna juht või juhatuse liige lähtuvalt lapse huvist edaspidiseid külastusaegu lühendada või edasi lükata.

23. Päevakavad

- 23.1. Päevakavad on välja toodud antud dokumendi lisades 2, 3 ning 4.

III KODUKORRAGA TUTVUMINE

1. Kodukorda tutvustatakse asendushooldusteenuse töötajate ning laste koosolekul. Vajadusel tutvustatakse kodukorda lastele ning külalistele individuaalselt allkirja vastu.
2. Iseseisvalt saab tutvuda asendushooldusteenuse kodukorraga asendushooldusteenuse osakonna juhi kabinetis, kasvatajate kabinetis, asendushooldusteenuse ruumides infostendidel ning sihtasutuse kodulehel.

IV LÕPPSÄTTED

1. Käesolev kodukord kuulub läbivaatamisele ja vajadusel korrigeerimisele vähemalt 1 kord aastas.
2. Käeoleva kodukorra läbivaatamist ja korrigeerimist juhivad asendushooldusteenuse osakonna juht. Kodukorra läbivaatamisse kaasatakse kasvatajad ja lapsed.
3. Kodukorra kinnitab, muudab või tunnistab kehtetuks sihtasutuse juhatuse liige oma käskkirjaga
4. Käeolev kodukord jõustub selle kinnitamisest.

LAPSE ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

ÜRO lapse õiguste konventsioonis kirja pandud õigused kuuluvad igale kuni 18-aastasele lapsele ja noorele inimesele kogu maailmas, hoolimata välimusest, nahavärvist, soost, emakeelest, uskumustest ja arvamustest ning rahvusest.

On oluline, et laps teaks oma õigusi. Samas tuleb meeles pidada, et ka teistel, last ümbritsevatel suurtel ja väikestel inimestel on samasugused õigused, mida peab austama ja järgima.

Sihtasutus Taheva Sanatoorium juhindub oma töös Eesti Vabariigi põhiseadusest, Eesti Vabariigis kehtivatest õigusaktidest, Euroopa inimõiguste konventsioonist ning ÜRO lapse õiguste konventsioonist.

1. ÕIGUSED

- Igale lapsele on vajalik ja tähtis üles kasvada perekonnas. Vanemad on need, kellel on esmane kohustus last hoida, kaitsta ning tagada tema eakohane ja igakülgne areng.
- Kõik lapsed kogu maailmas on üheväärsed.
- Täiskasvanud, kes otsustavad lapsi puudutavate asjade üle, peavad oma tegevuses lähtuma laste huvidest.
- Igal lapsel on õigus oma arvamusele ja õigus seda vabalt väljendada. Lapsel on õigus ära kuulamisele teda puudutavates asjades kodus, koolis ning ametiasutustes.
- Igal lapsel on õigus koolis käia, õppida ja teadmisi saada. On tähtis, et igaüks saaks koolis julgustust ja toetust oma võimete ja oskuste arendamiseks.
- Kui laps haigestub, on tal õigus saada vajalikku ja parimat arstiabi raviks ja tervise taastamiseks.
- Igal lapsel on õigus elada täisväärtuslikku elu. Lapsel, kellel on vaimne või füüsiline puue, on õigus erihoolitsusele ja abile.
- Igal lapsel on õigus väljendada ennast oma emakeeles, saada osa oma kultuurist ja rahvuslikest väärtustest.
- Igal lapsel on õigus puhkusele ja vabale ajale, et kasutada seda mänguks ja meelepäraseks tegevuseks.
- Igal lapsel on õigus olla koos ema ja isaga isegi siis, kui vanemad ei ela koos.
- Igal lapsel on õigus olla kaitstud hooletu ja julma kohtlemise eest, samuti ei tohi ühtegi last kohelda ebaväärikalt ja alandavalt.
- Kellelgi ei ole õigust kasutada last ära omakasupüüdlikel eesmärkidel, kaasa arvatud seksuaalselt.
- Igal lapsel on õigus oma eraelu puutumatusse. Lapsele adresseeritud kirja ning lapse isiklike märkmeid ei ole õigus ilma lapse loata lugeda.

2. KOHUSTUSED

Võrdväärse ühiskonnaliikmena kasvavad lapse kohustused riigi ja ühiskonna ees koos vanusega.

Laps vastavalt oma vanusele:

- austab oma kodumaad;
- peab lugu riigikorrast ja seadustest;
- hoiab loodus-, kultuuri- ja elukeskkonda;
- tunnustab käitumise üldtunnustatud tavasid;
- tunneb huvi talle suunatud teabe vastu ja õpib leidma talle huvi pakkuvat teavet;
- osaleb eakohastes ettevõtmistes.

Võrdväärse perekonna liikmena on lapsel kohustused oma perekonna ja kasvatajate ees. Laps oma vanusele vastavalt:

- austab oma vanemaid ja kasvatajaid (hooldajaid) nagu nemad austavad last;
- abistab oma vanemaid, kasvatajaid (hooldajaid) ja teisi pereliikmeid ning osaleb perekonna ühistes tegevustes ja igapäeva töödes;
- hoiab puhtust ja korda.

Laps kaasinimeste austamisel ja toetamisel:

- abistab nõrgemaid;
- käitub ja suhtleb kaasinimestega lugupidavalt;
- oma õiguste teostamisel arvestab teiste laste ja täiskasvanute õigustega.

Lapse oma tervise hoidmisel:

- hoidub kõigest, mis on tervisele kahjulik, nagu suitsetamine, alkohol ja uimastid;
- teeb ise kõik selleks, et sõltuvusest vabaneda;
- teostab isiklikku hügieeni;
- toitub tervislikult;
- arendab oma kehalist võimekust;
- puhkab (magab) ja viibib värskes õhus.

Laps õppimise kohustuse täitmisel:

- käib koolis, kuni põhihariduse omandamiseni või 17-aastaseks saamiseni;
- õpib vastavalt oma võimetele;
- õpib tegema ea- ja võimetekohast tööd (ei pea silmas tööd töö seadusandluse tähenduses);
- austab oma õpetajaid ja juhendajaid;
- valmistub iseseisvaks eluks.

Laps teavitab koheselt kasvatajale:

- tema suhtes toime pandud vaimse ja füüsilise vägivalla, ülekohtu, hooletussejätmise, ärakasutamise, seksuaalse kuritarvitamise juhtumitest või ja muudest ohtudest;
- ebatavalistest ettepanekutest või uutest tutvavatest nii päriselus kui internetis;
- kui suhtlemine vanemaga valmistab hirmu või on muul põhjusel vastumeelne.

PÄEVAKAVA (KOOLIPÄEVADEL)

07.00 – 07.30	äratus hügieeniprotseduurid
07.30	hommikusöök
08.05 – 8.30	koolibusside väljumine
08.30 – 14.30	õpetöö koolis
14.45	lõunasöök
15.00	vaba aeg
17.00 – 18.00	õppetöö kodus
18.00	õhtusöök
18.45 – 19.30	ettevalmistus järgmiseks koolipäevaks, ruumide korrastamine
19.30	õhtuoode
19.40 – 21.00	vaba aeg
21.00 – 21.30	hügieeniprotseduurid
21.30 – 07.00	öörahu

PÄEVAKAVA (PUHKEPÄEVADEL NING KOOLIVAHEAJAL)

08.30 – 09.00	äratus
	hügieeniprotseduurid
09.00	hommikusöök
09.45 – 10.15	ruumide korrastamine
10.15 – 13.00	vaba aeg
13.00	lõunasöök
13.45 – 16.00	vaba aeg
16.00	õhtuode
16.15 – 18.30	vaba aeg või õppetöö
18.30	õhtusöök
19.15 – 20.00	ruumide korrastamine
20.00 – 21.30	vaba aeg
21.30 – 22.00	hügieeniprotseduurid
22.00 – 08.30	öörahu

PÄEVAKAVA KOOLIVAHEAJAL (SUVISEL KOOLIVAHEAJAL)

08.30 – 09.00	äratus hügieeniprotseduurid
09.00	hommikusöök
09.30 – 10.00	ruumide korrastamine
10.00 – 13.00	vaba aeg
13.00	lõunasöök
13.30 – 16.00	vaba aeg
16.00	õhtuode
16.15 – 18.30	vaba aeg
18.30	õhtusöök
19.15 – 20.15	ruumide korrastamine
20.15 – 22.00	vaba aeg
22.00 – 22.30	hügieeniprotseduurid
22.30 – 08.30	öörahu